

Televisieprogramma's over verslaving op internet

Suzan Oudejans*

Op diverse websites staan eerder uitgezonden programma's van de publieke en commerciële omroepen online. Zo zijn er uitzendinggemist.nl en rtlgemist.nl. Helaas kan binnen die laatste website alleen maar op titel van een programma gezocht worden, en het intypen van 'verslaving' levert daarin niets op. Het geschiedeniskanaal van de VPRO biedt programma's en tevens achtergrondinformatie over de onderwerpen die daarin aan bod komen. Deze sites vormen dus een zeer bruikbare bron van actuele informatie over bepaalde onderwerpen. Zo kunt u uw eigen thema-avond over verslaving samenstellen.

Uitzending Gemist

Op de homepage van uitzendinggemist.nl staan de actuele programma's weergegeven, maar de site kent ook een zoekfunctie waarmee op trefwoord ge-

zoekt kan worden.¹ Intypen van het woord 'verslaving' levert een lijst van zo'n dertig programma's op. Het aanbod is erg gevarieerd: van een aflevering van *Spangas* (een dagelijkse jeugdsoap die zich afspeelt op een middelbare school) waarin een personage zit dat liegt over zijn verslaving, tot een aflevering van *Boeken op tv* waarin gesproken wordt met schrijfster Wytske Versteeg over haar boek over daklozen. Daarnaast is er een opvallend groot aanbod van de christelijke omroepen.

De eerste 'hit' is een aflevering uit 2007 van *Nederland zingt en helpt*, waarin men naar aanleiding van de Week van de Verslaving op bezoek gaat bij de evangelische instelling voor verslavingszorg De Hoop. In het kader van dezelfde week is een aflevering van *EénVandaag* te vinden, waarin de voorzitter van de Stichting Zelfhulp aan het woord komt. (De Week van de Verslaving is een jaarlijkse thema-

* S. Oudejans is onderzoeker bij het Amsterdam Institute for Addiction Research te Amsterdam. E-mail: s.c.oudejans@amc.uva.nl.

1 Standaard zoekt de site op de titel, maar het is ook mogelijk om op binnen de omschrijving van een programma te zoeken en dat levert veel meer 'hits' op. Typ het trefwoord in in de zoekmachine, klik op 'ga', en klik in het volgende venster dat verschijnt op 'omschrijving'.

week die door christelijke organisaties voor verslavingszorg wordt georganiseerd.)

In een aflevering van *Galileo*, het wetenschapsprogramma van de EO, wordt verslaving als hersenziekte behandeld. Meteoroloog en presentator Reinier van den Berg gaat in de MRI-scanner om te kijken of er nog steeds sporen in zijn hersenen zijn te vinden van zijn vroegere rookgedrag.

In *Tegenlicht* worden twee vrouwen gevolgd die wegens langdurige verslavingsproblemen in behandeling zijn bij Bouman Verslavingszorg te Rotterdam. Van *Tegenlicht* ben ik betere documentaires dan deze gewend, maar desondanks biedt deze aflevering een inkijk in de gang van zaken in de verslavingszorg en de problemen waar langdurig verslaafde vrouwen mee te maken krijgen.

Islam in Europe zendt portretten uit van moslims in acht Europese landen. Deze aflevering gaat over de Fins-Tataarse voormalig profvoetballer Atik Ismail. Ismail raakte tijdens zijn carrière verslaafd aan drank en drugs, kickte af en werd sociaal werker. In zijn vrije tijd is hij voetbaltrainer.

Ook te vinden onder 'verslaving' op uitzendinggemist.nl: *Boter kaas en eieren* (met schrijver Clark Accord over gokverslaving, naar aanleiding van zijn boek *Bingo*), *EénVandaag* (over internetverslaving) en *Factor* (met kinderen van verslaafde ouders over hun leven).

Geschiedenis op de VPRO-site

Zoals gezegd, het geschiedeniskanaal van de VPRO is een zeer uitgebreide site, waar onder meer afleveringen van *Andere tijden* (wekelijks geschiedenisprogram-

ma van NPS en VPRO), *Holland.doc* en *Tegenlicht* te bekijken zijn. Intikken van het woord 'verslaving' in de zoekmachine rechtsboven in het scherm levert een elftal dossiers op, helaas niet al te overzichtelijk vormgegeven. Maar doorzetten loont de moeite. Het eerste dossier, *Drugs en verslaving*, bestaat uit een tiental audio- en videobestanden met afleveringen van bovengenoemde programma's, documentaires en films.

In prachtig zwart-wit is het Italiaanse *Dreaming by numbers*, over lottospelers. Daarnaast een aantal programma's die in 2006 zijn uitgezonden in het kader van een thema-avond over roken, zoals een virtueel proces van een zieke roker tegen de tabaksindustrie (die overigens niet wilde meewerken aan het programma). Ook te vinden zijn een tweeluik over de 'war on drugs', een documentaire van John Appel over een bejaardenhuis voor junkies in Rotterdam en een radiodocumentaire over hosselen.

De overige dossiers over verslaving zijn minstens zo interessant, maar bevatten niet allemaal audio- en videofragmenten - althans niet in eerste instantie. Zo is er een dossier over Ben Korsten, de eerste Nederlandse 'spin-doctor', wiens carrière zich afspeelde halverwege de vorige eeuw. Dit dossier is interessant omdat Ben Korsten verslaafd was aan morfine, met medeweten van de minister van Binnenlandse Zaken, die op een gegeven moment zelfs bereid was hem het middel te verschaffen. (De *Andere Tijden*-aflevering verschijnt niet meteen in het dossier, maar is te zien door te klikken op 'Terug naar de aflevering'.)

Andere dossiers met video op www.geschiedenis.vpro.nl zijn *Chet Baker-dossier*,

met een videofragment van *Plaats van herinnering* met aandacht voor zijn periode in Amsterdam en zijn drugsverslaving, en *Geschiedenis tv*. In dit dossier staan links naar uitzendingen over drugs van dit internetkanaal. Weer niet al te overzichtelijk, maar links in beeld zijn verwijzingen te vinden naar onder meer

twee *Andere tijden*-afleveringen: over de hasjboot Lammie en een over softdrugsgebruik voordat het gedoogbeleid zijn intrede deed in Nederland; uiteraard met Simon Vinkenoog.